

§ 3. Tatvina in goljufija.

Ko sem vas zadnjič svaril pred grdim grehom, ki se mu pravi laž, omenil sem pregovora: »Kdor laže, ta krade«. In res je laž v bližnjem sorodu s tatvino. — Najprej je laž grda sestra še bolj ostudni sestri »goljufiji«. Goljufati se namreč pravi: z lažjo bližnjega kaj oškodovati v lastno korist. Goljufa namreč oni, ki pri kupčiji lažnjivo hvali svoje blago, zamolčuje slabe lastnosti, dobre pa si izmišljuje; oni, ki ima lažnjivo mero, lažnjivo tehtnico, lažnjiva pisma, lažnjive priče; oni, ki lažnjivo zahteva za slabo in lenobno delo velikega plačila... Kdo bi mogel pač naštetiti vse goljufe — lažnike!

Pa tudi tatvina v pravem pomenu je laži močno podobna: kakor si pomaga goljuf z lažjo, tako si pomaga tat s temo in skrivanjem. Saj še oni, ki najdenih reči nazaj ne dá, ni nič boljši od tatu in goljufa. Zato pravijo nekteri, da »tat tam išče, kjer ni nič zgubil«.

Otroci! ko govorim o tatvini in goljufiji, bi si želeli, da bi imel oblast nad gromom in bliskom, in treskom in ukazal bi, da bi začelo grmeti in treskati, tako, da bi se tla pod vami zdrizala, kakor se je tresla gora Sinajska takrat, ko je vsemogočni Bog med gromom in bliskom zaklical: »Ne kradi!«. Z ognjem bi vam raje zapisal te besede, kakor pa z navadnim črnilom! — Znabiti se vam bo čudno zdelo, zakaj tako ostro govorim; a ne morem drugače. Tatvine in goljufije, krivice in nepoštenosti je toliko na svetu, da moramo strmeti in vprašati: kam je zginil strah Božji?!

Le pomislite sami, kako bi mogel o taki hudobiji še z mehko besedo govoriti; v napisu berete: »šola rajske nedolžnosti« — tako krasno ime! Zdaj pa primerjajte temu rajskemu imenu ostudna imena: tat, — goljuf, — krivičnik!! Ali se vam ne vzbuja stud v srcu? — Povejte mi torej sami, kako naj vas podučim, kako posvarim, kaj vam naj še rečem, da bode kaj izdalo, —

da nobeden, prav nobeden izmed vas ne bode nikdar zaslužil tega grdega imena?! Pomislite vendar, koliko krivičnost škoduje že na zemlji, kaj pa še le v večnosti! Že na zemlji nikjer ne marajo za takega človeka, ki ima predolge prste, ki ni »zvest«; v večnosti pa ne bode Boga gledal, ako ni krivice po svoji moči povrnil. Kako težko pa je večkrat, poravnovati krivico, zlasti na zadnjo uro; kako lahko se zgodi, da krivičnik ostane krivičnik in umrje krivičnik ter bode v večnem ognju gorel vsled krivičnosti svoje! Ali ni stokrat pametneše, nikdar ničesar ne premakniti, kakor pa toliko trpeti? Bodite tedaj modri, in kakor oni srečni, ki so nekdej v rajski šoli krščanske pravičnosti nedolžno živeli in po smrti v nebesa prišli, sklenite tudi vi, raje umreti, kakor komu škodo in krivico delati!

Sveti Benedikt Labre,

ki so ga sedanji sv. oče Leon XIII. med svetnike pristeli, je imel strica duhovna. K temu blagodušnemu duhovnu se je preselil, ko je bil dvanajst let star, da bi tam učenje nadaljeval. — Stric so imeli na vrtu lepe velike jagode. Nekega dne ukažejo Benediktu, naj jih gre nabirat. Tù pride sedemletna deklica na vrt za njim in ga prosi, naj ji dá nekoliko jagod. Benedikt se izgovarja, rekoč, da brez stricevega dovoljenja ne sme nobene dati; le naj gre strica prosit. Deklica gre, pa kmalo spet pride in pravi: »Nisem dobila dovoljenja; pa vendar mi jih kar daj, stric tega ne bodo zvedeli«. — »Pa Bog vidi«, odgovori Benedikt. — »Saj jih nočem veliko«, pravi deklica, »le dve ali tri mi daj; kaj bo ta malenkost?« — »Malenkost? Kaj praviš?« se oglasi Benedikt, »ali more biti malenkost to, kar Boga žali? Pa tudi: z malimi rečmi začnemo in polagoma pridemo do velicij; danes je le nekaj jagod, pa kmali se bodo jemale reči večje vrednosti. Danes bi ukradla šivanko, drugi pot škarje; potem bi ti bilo mogoče že jemati drage reči. Obžaluj tako misel in le kmali se je spovej!« A s tem kratkim, prijaznim opominjevanjem še ni bil zadovoljen, marveč ko je pozneje videl deklico v cerkev k spovedi iti, jo je še enkrat opomnil na tisto reč. To opominjevanje se ji je vtisnilo tako globoko v srce, da ga še v po-

znejših letih ni mogla pozabiti, ko je bila že sprejeta v samostan za nuno.

Kar je pa Benedikt drugim branil, tega se je sam z vso vestnostjo varoval. Nikoli se ni na stricevem vrtu sadja dotaknil, če mu ni bilo posebej dovoljeno, tudi tacega ne, ki je po tleh ležalo. — Neki dan je bil z nekterimi dečki na deželi. Ti so bili na sosedovem vrtu jabelk nakradli. Menili so Benediktu se prikupiti in so mu jih ponujali. On pa jim brez strahu prav resno pravi: »Ta jabelka so ukradena; ni dovoljeno jih jesti; ne maram nobenega«. Drugikrat mu je prinesel tovariš češenj, ki jih je bil vzel v hramu svojega očeta. Benedikt tako dolgo ni hotel nobene sprejeti, dokler mu ni povedal, da jih je vzel z dovoljenjem očetovim. Zdaj jih je sicer sprejel, pa da bi se v zatajevanji vadel, jih je nabral na nit in na okno obesil.

Kravji zvonec.

Svetemu Medardu je nekdo kravo ukradel, ki je imela zvonec na vratu. Ukradeno kravo je peljal tat domov; zvonec pa je zmiraj zvončkal, če je tudi krava pri miru bila. Tat se boji, da bi ga zvončkanje ne izdalo, brž gre in zamaši zvonec s senom; pa zvonec le še zvoní. Kaj je storiti? V hlev gre pa kravi zvonec odveže in ga v omaro spravi; pa tudi tukaj ne neha zvončkatí. Zakoplje ga v zemljo, pa tudi pod zemljo še dalje zvončka. Ves preplašen pelje zdaj tat ukradeno kravo nazaj k sv. Medardu: zdajci utihne zvonček!

Kdor si ptuje blago pridržuje, se mu vedno oglašá zvonček nemirne vesti, ki mu pravi: »Če ptujega blaga ne povrneš, boš vekomaj pogubljen.«

Pobožna sestra.

Jakec in Ančika sta bila sama doma. Jakec reče Ančiki: »Pojdi z menoj, bova si kaj dobrega poiskala in si kaj slastnega privoščila«.

Ančika odgovori: »Ako me pelješ na tak kraj, kjer nas ne bode nihče videl, grem s teboj«.

»Pojdiva tedaj v mlečnico,« reče Jakec, »tam bova polizala polno skledo smetane«.

Ančika pravi: »Tam bi naju videl sosed, ki na dvorišči drva cepi«.

»No pa pojdiva v kuhinjo,« reče Jakec, »v kuhinjski omari je poln lonec strdi, kruh si bova pomakala vanjo.«

Ančika odgovori: »Tam naju lahko vidi soseda, ki pri oknu sedi in préde«.

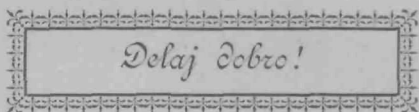
»Pojdiva tedaj doli v klet jabelka jest,« reče Jakec. »Tam je tako temà, da naju gotovo nihče ne bode videl«.

»O moj ljubi Jakec!« reče Ančika, »mar ti res misliš, da naju v kleti nihče ne vidi? Ali nič ne veš za ono oko nad nama, katero zidovje prešine in tudi v temi dobro vidi?«

Jakec se prestraši in reče: »Prav praviš, ljuba sestra! Bog naju vidi tudi tam, kjer naju nobeno človeško oko ne more videti. Nikjer tedaj nočeva delati hudega«.

Ančika je bila zelo vesela, da si je Jakec njene besede k srcu vzel; podarila mu je lepo podobico, na kateri je bilo naslikano božje oko in pod njim zapisane te-le besede:

»Bog vse vidi, Bog vse vé,
Greh se delati ne sme«.

§ 3. Pokorščina.

Milobno raste v Božjem vrtu prekrasna cvetlica: ponižna pokorščina. Sveta cerkev to cvetko posebno ljubi in čišla; le še dve drugi ste jej enako ljubi, namreč devištvo in prostovoljno uboštvo. To trojico imenuje evangeljske svête, in jako se veseli takrat, ko se mlado srce odloči in s slovesno obljubo zaveže, da hoče do smrti skrbno gojiti te tri rožice. Po teh treh je že milijone najboljših duš doseglo popolno svetost v redovniškem življenji.

Če pa pokorščina že priletnim ljudem srce tako lepo zaljša: kako še le pristuje ljubi mladini! Dà, pri otroku je pokorščina in ubogljivost prva in najpotrebniša čednost, pa je tudi ravno njemu najbolj zaslužna.